

بانویی خیر در حرمسرای ناصرالدین شاه

۱۳ آبان ۱۳۹۴ ساعت ۱۸:۵۳

انیس الدوله بانویی معظمه از بانوان حرم ناصرالدین شاه قاجار و نام حقیقی او فاطمه از طائفه گرجی مازندران بود

انیس الدوله یکی از عزیزترین و بانفوذترین زنان اندرونی ناصرالدین شاه قاجار بود و نقش مهمی در مسایل سیاسی و اجتماعی ایران داشت. بنا به نقل معیر الممالک: «انیس الدوله در واقع ملکه بود، ولی فرزندی نیاورد. شاه او را بسیار دوست داشت و چندین بار خواست وی را عقد دائم کند، ولی او نپذیرفت و اظهار نمود که به اصطلاح ساعت اولیة زناشویی خود را برهم نخواهد زد».

او که سوگلی ناصرالدین شاه بود، القاب خاصی هم از او دریافت کرد. اعتمادالسلطنه وزیر انطباعات ناصرالدین شاه در یادداشت های روزانه خود می نویسد: «در جمادی الثانی سال ۱۳۱۲ ق. ناصرالدین شاه برای تجلیل از خدمات انیس الدوله و ادای احترام به او لقب حضرت قدیسه را اعطا کرد». همچنین به انیس الدوله نشان حمایل آفتاب داده شد. این نشان را قبل از سفر اول فرنگ ناصرالدین شاه اختراع شده بود که در اروپا به ملکه ها داده شد. انیس الدوله اولین زن در ایران بود که دارای این نشان گردید.

با این حال وی دارای ویژگی های شخصیتی منحصر به فردی بود. چنانکه وی سرپرست ضعفا و زبردستان بود، عقل و کفایت و کردانی اش ضرب المثل بین مردمان و پرده تقوی و عفافش به آثار خیریه مزین چون آفتاب تابان و مآثر جلیله او در اماکن شریفه و روضات مشهود و عیان بود. سید محسن امین نقل کرده است: او زنی فاضله کامله نقیه خیره کریمه الاخلاق ذات خیرات و مبرآت بوده و مقرب ترین بانوان و مجلله ترین مخدرات سلطان به شمار می رفته. از جمله آثار خیریه و اعمال بریه که کاشف از کثرت ولاء و محبت اوست نسبت به خاندان عصمت عبارتند از:

اولاً- قطعه الماسی بود که آن را هدیه روضه بهیه علویه در نجف اشرف نمود.

ثانیاً- ضریح مطهر امام حسین (ع) را نقره نمود.

سوم- پرده ای که با مروارید بافته بودند هدیه حرم مطهر سیدالشهدا (ع) نمود.

چهارم- تاجی که مرصع به الماس بود آن را هدیه روضه حضرت رض (ع) نمود.

پنجم- درهای مسجد گوهرشاد که به طرف حرم باز می‌شد طلاکوب نمود و با نقره ترصیع کرد.

ششم- ده دکان در مشهد خرید و آن را وقف تعزیه داری سیدالشهدا (ع) نمود.

هفتم- قریه «کاشنک» را وقف شاهزاده حسین که یکی از اولاد ائمه است نمود.

هشتم- زمانی که سپهر یک جلد ناسخ التواریخ را به نام صدیقه کبری را نوشت، ایشان آن را مجاناً طبع و توزیع نمود.

نهم- پل ناصرآباد را که در اطراف لواسان است بنا نمود.

دهم- زمانی که میرزای شیرازی فتوی به حرمت کشیدن توتون داد، ناصرالدین شاه خادم خود را فرمان داد غلیانی چاق کرده آوردند، چون خواست بکشد، انیس الدوله آمد غلیان را برداشت و چنان بر زمین زد که تمام اجزاء آن متلاشی شد. گفت شما سلطان اسلامی هستی اگر به این فعل حرام اقدام کنی رعیت به تو اقتدا خواهد کرد، ناصرالدین شاه گفت: کدام کس آن را حرام کرده؟ گفت: آن کس که مرا به تو حلال کرده. شاه تسلیم شد و در مقابل آن تندی لب فرو بست و چیزی نگفت.

منابع:

۱- معیرالممالک، یادداشت هایی از زندگی ناصرالدین شاه: ۴۵.

۲- اعتمادالسلطنه، روزنامه خاطرات: ۹۸۷.

۳- محلاتی، ریاحین الشریعه، ج ۳: ۴۵۸.

۴- صنیع الدوله، مطلع الشمس: ۳۶۴.

۵- عطاردی، فرهنگ خراسان: ۴۱۴.

۶- مدرس، کربلا شهر حسین: ۴۲۳.

منبع: قدس آنلاین

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/22855/شاه-ناصرالدين-حرمسراير-پي-خ-بانويي>